

DATOS IDENTIFICATIVOS

Xénero e educación social

Materia	Xénero e educación social			
Código	O05G130V01305			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Lameiras Fernández, María			
Profesorado	Lameiras Fernández, María			
Correo-e	lameiras@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/pmayobre/			
Descripción xeral	Desde hai unhas décadas, nos países democráticos, as nenas edúcanse desde a preescolar hasta a universidade en escolas chamadas coeducativas, querendo significar que as nenas e os nenos están na mesma aula e reciben a mesma ensino. Con todo, nese tipo de escola, as nenas non efectúan aprendizaxes significativas equivalentes aos seus compañeiros homes, porque a escola, a educación formal e non formal, segue a ser unha importante correa de transmisión da dominación masculina, do privilexio epistémico outorgado pola nosa tradición á forma de conceptualizar o mundo os varóns. O resultado é que a educación non é neutral, exerce unha socialización diferencial por sexos de acordo coa orde patriarcal e impón o modo masculino de estar e relacionarse co mundo. Por iso é necesaria unha intervención educativa encamiñada á consecución da eliminación dos obstáculos, visibles e invisibles, que impiden o desenvolvemento integral das capacidades de mulleres e homes sen restriccións de xénero e que permita educar para ser igualmente diferentes			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e evaluar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Planificación e organización

D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as lingua/s cooficiais na comunidade galega
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Sabe empregar os valores de igualdade e de cidadanía democrática característicos dunha cultura inclusiva	A2 A4	B2 B6	C8	D18
Ten capacidade para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade de xénero	A3 A4	B3 B4	C12	D1
É capaz de deseñar e aplicar programas e estratexias de intervención para a prevención de diferentes tipos de violencia, particularmente da violencia simbólica, de xénero o sexual.	A2 A5	B5	C8 C12	D2
Coñecer a estructura patriarcal da cultura occidental, deconstruir dita cultura dende a perspectiva de xénero e ser capaz de promover e transmitir unha cultura e educación non androcéntrica.	A1 A4	B1 B4	D1 D2 D3	

Contidos

Tema

- 1.- Bases conceptuais e históricas da construcción social de xénero
- 2.- Teorías Feministas y Educación
- 3.- A dominación simbólica como fonte de violencia
- 4.- Lingua/s, pensamento e poder

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	3	12	15
Traballo tutelado	0	50	50
Resolución de problemas	8	20	28
Seminario	11	0	11
Exame de preguntas de desenvolvimento	3	23	26

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Presentación dos contidos da materia.
Seminario	Actividades de exposición e análisis sobre algún dos contidos da materia encamiñadas á investigación e o tratamento en profundidade sobre ditos contidos.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia. Exposición por parte do alumnado ante a docente e/ou un grupo de estudiantes dun tema sobre os resultados do traballo.
Resolución de problemas	Entrevistas co alumnado mantén co profesorado para asesoramiento/desenvolvemento das actividades e problemas plantexados na materia e no proceso de aprendizaxe
Seminario	Exposición e debate sobre un tema relacionado co programa da materia a partir da análise previa dalgún documento escrito ou audiovisual

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Seminario	Os seminarios estás destinados a coñecer cunha certa profundidade un tema concreto relacionado coas exposicións teóricas
Traballo tutelado	Traballo de iniciación á investigación realizado en equipo e tutorizado pola profesora sobre algúna temática relacionada co programa da materia que se expoñerá na aula.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Lección maxistral	Proba de resposta longa	50	A1 A2 A3 A4	B1 B4	D1 D2 D3
Traballo tutelado	Elaboración dun documento escrito sobre un tema relacionado coa materia, tamén se fará unha exposición oral do traballo. Con lecturas obligatorias.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	D1 D2 D3 D18
Seminario	O alumnado presenta os resultados obtidos sobre un tema da identidade sexo/xénero.	20	A1 A2 A3	B1 B2 B3	D1 D2 D3 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Sobre o traballo tutelado :O comienzo do curso o alumnado e a profesora decidirán, se este traballo se fai de maneira individual ou en grupo. E se o traballo en grupo pode sustituir o examen, o traballo tutelado entón pasaría a ser avaliado cunha cualificación do 80%. De ser así o traballo debe ser feito por todo o grupo(GM) , debe ser exposto na aula, e na exposicion deben participar todo o alumnado que forma o grupo. O traballo debe abordar unha gran porcentaxe dos contidos do programa da materia. Se aguhna persoa non participa deberá facer o exame escrito.

Alumnado non presencial:

- O alumnado que non poda asistir a clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir á tutorización dos traballos, realizará as seguintes probas: unha proba de contidos teóricos (50%), un traballo sobre un tema relacionado cos contidos do programa (30%), e o resumo dos libros(20%: Kiama Chimamanda "Querida Ijeawele .Como educar en el feminismo. Ed. Literatura Random Hause 2021, "Todos deberíamos ser Feministas " de Kiama Chimamanda Ed. Literatura Random Hause 2020. e "Etica para Celia" de Ana de Miguel Ed. SA Ediciones B 2021.apuntados na bibliografía básica),, sendo necesario obter,polo menos, o aprobado en cada unha das probas para superar a materia.

Segunda convocatoria: O alumnado que supere algunas das probas ou actividades, obxecto de avaliación, conserváráselle a cualificación da parte aprobada hasta a convocatoria de Xullo. As probas non superadas serán avaliadas nesa convocatoria.

Para aprobar a materia o alumnado presencial e o non presencial deberá ter un 50% en cada unha das probas obxecto de avaliación

Para a data do exame consultar a seguinte dirección web: <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>
observacions:

- a. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)
- b. Para as materias que forman parte do curso ponte: Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Altable, Rosario,, **Penélope o las trampas del amor**, Mare Nostrum,, 1992
- Blanco, Nieves (coord.), **Educar en femenino y masculino**, Akal, 2001
- Bourdieu, Pierre, **La dominación masculina**, Anagrama, 2000
- Jiménez, Carmen, Pérez, Gloria, **Educación y género. El conocimiento invisible**, Tirant lo Blanch, 2008
- Rodríguez, Carmen (comp.),, **La ausencia de las mujeres en los contenidos escolares.**, Niño y Dávila,
- Simón Rodríguez , María Elena, **La igualdad también se aprende: cuestión de coeducación.**, Narcea,, 2010.
- Subirats, Marina y Brullet, Cristima,, **Rosa y azul: la transmisión de los géneros en la escuela mixta.**, Instituto de la Mujer,, 1998
- VV.AA., **La cultura de género en las organizaciones escolares**, Octaedro, 2005
- Kate Millet, **Política sexual**, Cátedra, 2010

Simone de Beauvoir, El segundo sexo , Cátedra, 2017
Luce Irigaray, Yo, Tu, Nosotros , Cátedra, 1992
Judit Butler, El género en disputa , Ediciones Paidós, 2007
Kiama Chimamanda, Todos deberíamos ser feministas , Literatura Random House, 2019
Kiama Chimamanda, Querida ijeawele. Cómo educar en el feminismo , Literatura Random House, 2021
Ana de Miguel, Ética para Celia , SA Ediciones B, 2021
Tania Merelas Iglesias, Noelia Darriba García, Natalia Dominguez Galán, Maite Sio Docampo, Isabel Ta, Sobre educación social y feminismo(s): el caso de Fiadeiras , Nº 21, Revista de educación social, 2015
Bas Peña, E; Perez de Guzmán Puya, María Victoria, La formación y la intervención de los educadores/as sociales en cuestiones de género , Educació social. Revista d`Intervenció socioeducti, 2016
Ekis Ekman, Sobre la Existencia del Sexo , Feminismos, 2021
Miquel Misce, A la conquista del cuerpo equivocado , Egales Editorial, 2018
Alicia Mirayes, Distopias Patriarcales , Feminismos. Catedra, 2021
Alicia Mirayes, Delirio y Misoginia Trans , Los libros de la Catarata, 2022
Rosa María Magda, La mujer Molesta , Trincheras, 2019
Bibliografía Complementaria
Herranz, Yolanda, Igualdad bajo sospecha , Narcea, 2006
Lomas , Carlos, Los chicos también lloran: identidades masculinas, igualdad entre los sexos y coeducación,, Paidós, 2004

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase facer os traballos da materia de forma gradual e consultar as dúbihdas aos docentes da materia

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).